

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/25/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121201748
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:3121201748.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, v právnej veci navrhovateľa: J. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX/XA, P., t.č. bytom P. XXX/X, O. O., zastúpený advokátkou: JUDr. Denisa Jánošíková, so sídlom Klincová 35, Bratislava, proti manželke: W. H. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ul. D. XX/X, P., Poľská republika, zastúpená splnomocnencom: DPP Martaus & Partners, s.r.o., IČO 51 174 227, so sídlom Jána Milca 788/5, Žilina, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu: Marcel J. U., nar. XX.XX.XXXX, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č.k. 11P/71/2021-409 zo dňa 27.01.2022, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Uznesením, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie výrokom I. vyhlásil, že nemá právomoc vo veci konať, výrokom II. konanie zastavil, výrokom III. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania a výrokom IV. nepriznal štátu nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil Článkom 3 ods. 1, Článkom 8 ods. 1, Článkom 17 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (ďalej len „Nariadenie Brusel IIa“), ako aj ust. § 2 ods. 1, § 52, § 58 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), § 9, § 161 ods. 1, 2, § 251, § 252, Čl. 4 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), vecne súd dôvodil, že právomoc súdu je jednou z podmienok konania, ktorej existenciu súd skúma z úradnej povinnosti kedykoľvek počas konania. Nedostatok právomoci súdu prejednať a rozhodnúť konkrétnu vec je neodstrániteľným nedostatkom podmienok konania vedúci k zastaveniu konania. Právomoc súdov SR v konaní s cudzím prvkom je potrebné posudzovať podľa právnych noriem medzinárodného práva súkromného. V tomto súdnom konaní je cudzí prvok zastúpený tým, že manželka (ďalej aj „matka“), ktorá návrh na rozvod nepodala, je štátny občan Poľskej republiky, kde sa aj zdržuje ako aj skutočnosť, že všetci účastníci konania teda aj navrhovateľ (ďalej aj „manžel“ alebo „otec“) i maloleté dieťa mali naposledy obvyklý pobyt na území Poľskej republiky. Súd prvej inštancie konštatoval, že hoci je navrhovateľ štátnym príslušníkom Slovenskej republiky, nebola splnená tá podmienka, že by na území Slovenskej republiky býval najmenej šesť mesiacov bezprostredne pred podaním návrhu dňa 18.03.2021. Poukázal pritom na doplnenie návrhu na rozvod manželstva zo dňa 30.06.2021, v ktorom navrhovateľ uviedol, že po narodení maloletého kúpil byt v Poľsku vo P., tento byt v marci 2020 predal a následne odišiel aj s maloletým synom na Slovensko. V júni 2020 sa vrátili do Varšavy, začali bývať v prenajatom rodinnom dome a v októbri 2020 si v Poľsku objednali modulový dom. V januári 2021 ho manželka vyhodila z domu, na čo odišiel z Poľska a maloletý ostal u matky. Z uvedeného mal súd prvej inštancie za to, že ak sa aj

maloletý niekoľkokrát s navrhovateľom nachádzal na území Slovenskej republiky, išlo o pobyty dočasné, keď zázemie mal maloletý vytvorené v Poľsku, kde žil od svojho narodenia, navštevoval tam materskú školu, lekára a bol tak plne zaradený do sociálneho a rodinného života v Poľsku, kde je jeho obvyklý pobyt a najmä nepochybne bol v čase začatia konania dňa 18.03.2021. V tejto súvislosti poukázal aj na uznesenia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5CoP/49/2021 zo dňa 13.10.2021 a sp. zn. 17CoP/33/2021 zo dňa 14.10.2021. Z uvedeného vyplýva, že súdy Slovenskej republiky nemajú právomoc na konanie o návrhu na rozvod manželstva navrhovateľa a jeho manželky, ani vo veci spojeného konania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, preto súd v zmysle článku 17 Nariadenia Brusel IIa vyhlásil, že nemá právomoc vo veci konať. Vzhľadom na neodstrániteľný nedostatok podmienok konania spočívajúci v nedostatku právomoci súdu vo veci konať, súd zároveň podľa § 9 v spojení s § 161 ods. 2 CSP konanie zastavil. O postúpení veci príslušnému orgánu súd nerozhodol, pretože zastavil konanie pre nedostatok medzinárodnej právomoci, pričom mal za to, že právomoc konať v predmetnej veci majú súdy v Poľskej republike, kde bol naposledy obvyklý pobyt účastníkov konania. Keďže zastavenie konania z dôvodu nedostatku medzinárodnej právomoci je rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, bolo rozhodnuté aj o nároku na náhradu trov konania účastníkov ako i trov štátu a to podľa § 52 CMP v spojení s § 251, § 252 a § 155 ods. 2 CSP.

3. Proti výrokom I. a II. rozhodnutia súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP a § 62 ods. 1 CMP. V podrobných dôvodoch odvolania okrem iného uviedol, že nesúhlasí s tvrdením súdu prvej inštancie o nedostatku právomoci Okresného súdu Trnava v predmetnom konaní. Mal za to, že súd prvej inštancie nesprávne a svojvoľne vyhodnotil a interpretoval informácie o jeho pobyte, nakoľko do marca 2020 obaja rodičia spolu s maloletým bývali striedavo v jeho byte vo P. a v byte v O. O., kde má aj maloletý nahlásený trvalý pobyt a taktiež z dôvodu podnikateľských aktivít už od marca 2020 trávil navrhovateľ prevažnú časť kalendárneho mesiaca na území Slovenskej republiky. Podľa názoru odvolateľa bola splnená podmienka právomoci súdov Slovenskej republiky vo veci konania o rozvod manželstva tak, ako ju predpokladá Článok 3 ods. 1 písm. a) Nariadenia Brusel IIa, nakoľko na území Slovenskej republiky má obvyklý pobyt viac ako pol roka bezprostredne pred podaním návrhu na rozvod manželstva. Maloletý sa po niekoľkých krátkodobých pobytoch na Slovensku v priebehu roka 2021 zdržiaval od mája 2021 na území Slovenskej republiky natrvalo, avšak dňa 27.08.2021 ho matka vzala násilným spôsobom do Poľskej republiky, kde v septembri nastúpil do základnej školy. Počnúc dňom 12.12.2021 sa maloletý opätovne nachádza na území Slovenskej republiky, keď otec vykonal úkony smerom k presunu dieťaťa na Slovensko. Odvolateľ vytýkal súdu, že sa bližšie nezaoberal, prečo nemá právomoc na konanie vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, aké konkrétne skutočnosti ho viedli ku konštatovaniu nedostatku právomoci, ale len formálne odkázal na dve uznesenia Krajského súdu v Trenčíne. Takýto postup súdu prvej inštancie nie je v súlade s procesnými predpismi a porušuje právo navrhovateľa na spravodlivé súdne konanie a napadnuté rozhodnutie je arbitrálne, formálne a nesprávne. Podotkol, že k dnešnému dňu nedošlo k definitívnemu zastabilizovaniu štátu obvyklého pobytu maloletého T. J. ani súdmi Slovenskej republiky, ako ani súdmi Poľskej republiky. Matka iniciovala na Okresnom súde Banská Bystrica konanie o nariadenie návratu maloletého do Poľska, konanie je vedené pod sp. zn. 38P/150/2021 a doposiaľ nebolo právoplatné, ani inak rozhodnuté. Podľa názoru navrhovateľa práve závery tohto návratového konania dajú odpoveď o obvyklom pobyte maloletého, preto rozhodnutia súdov Slovenskej republiky o vyhlásení nedostatku právomoci na konanie vo veciach maloletého považuje za predčasné. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Manželka v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedla, že sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie stotožňuje. Nepovažuje za pravdivé tvrdenie manžela, že bývali striedavo v jeho byte vo P. a v byte v O. O.. Ako manželka síce chodili na Slovensko, bolo to však najmä cez prázdniny na krátky čas, pričom väčšinu času trávili v Poľsku, čo potvrdil aj sám manžel na pojednávaní dňa 04.02.2022, ktoré sa konalo na Okresnom súde Banská Bystrica vo veci nariadenia návratu maloletého do Poľska. Nahlásený trvalý pobyt maloletého na Slovensku bol zabezpečený účelovo v čase pandémie COVID-19, len kvôli jednoduchšiemu prechádzaniu cez hranice a nie je pravdou, že by maloletý mal v tom čase vytvorené zázemie na Slovensku. Taktiež nepovažuje za pravdivé tvrdenie manžela, že by býval, resp. väčšinu mesiaca sa zdržiaval na Slovensku už od marca 2020, bolo to až od začiatku roka 2021. K presunu maloletého do Poľska dňa 27.08.2021 poznamenala, že k nemu rozhodne nedošlo násilným spôsobom, ale z dôvodu, že maloletý v septembri nastúpil do základnej školy, o čom manželka informovala. Z uvedených dôvodov napadnuté rozhodnutie, ako aj ostatné rozhodnutia slovenských súdov, ktorými

deklarovali nedostatok svojej právomoci vo veci konať, nie sú predčasné a nie sú závislé na rozhodnutí vo veci návratového konania vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica.

5. Navrhovateľ v odvolacej replike uviedol, že sa v plnom rozsahu pridrižiava svojho odvolania a skutočností v ňom uvedených. Tvrdenia manželky považuje za účelové, skreslené a nezohľadňujúce realitu. Nie je pravda, že by navrhovateľ potvrdil i v rámci návratového konania, že väčšinu času manželia trávili na území Poľska, trvá na svojich vyjadreniach, že manželia striedavo žili na území Slovenska a Poľska. Má za to, že súdy Slovenskej republiky majú právomoc na konanie vo veci rozvodu manželstva a preto navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Manželka v odvolacej replike poukázala na nahrávku z pojednávania zo dňa 04.02.2022 vo veci návratového konania, nakoľko zápisnica z pojednávania neobsahuje všetky tvrdenia otca uvádzané na pojednávaní. V danej veci manželka spochybňuje predložený znalecký posudok, považuje ho za neobjektívny, jednostranný a pripravený len na základe informácií od navrhovateľa, bez zohľadnenia dokumentov a informácií od manželky. Uviedla tiež, že v Poľsku je už dávno začaté konanie o rozvod manželstva, o ktorom má aj navrhovateľ vedomosť.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP v spojení s § 7 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. a/ CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

8. Predmetom konania je rozhodovanie o návrhu navrhovateľa o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúmaného uznesenia i argumenty manželky predostreté v odvolacom konaní, bolo posúdiť správnosť postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým zastavil konanie o rozvod manželstva a úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu a to pre nedostatok právomoci slovenského súdu na rozhodovanie v tejto veci.

9. Podľa § 9 CSP, ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

10. Podľa § 161 ods. 1, 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť. Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

11. Procesné podmienky predstavujú základné procesné predpoklady, aby mohol súd autoritatívne rozhodnúť vo veci samej. Procesné podmienky sú také vlastnosti, ktoré musia byť splnené na to, aby sa dosiahol cieľ civilného konania. Súd je povinný skúmať procesné podmienky v ktoromkoľvek štádiu konania. Kedykoľvek v priebehu konania súd zistí nedostatok procesnej podmienky, postupuje v konaní v závislosti od toho, či ide o odstrániteľný alebo neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Existencia právomoci súdu je podmienkou konania, ktorú musí súd skúmať v každom štádiu konania, pričom jej absencia predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, ktorý vedie k zastaveniu konania.

12. Podľa Čl. 7 ods. 2 veta druhá Ústavy Slovenskej republiky, právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky.

13. Podľa Článku 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, na účely výkonu právomocí Únie inštitúcie prijímajú nariadenia, smernice, rozhodnutia, odporúčania a stanoviská, nariadenie má všeobecnú platnosť a je záväzné vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

14. Právomoc súdu na prejednanie danej veci bolo potrebné posudzovať v zmysle Nariadenia rady (ES) č. 2201/2003 z 27.11.2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone súdnych rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje Nariadenie (ES) č. 1347/2000 (ďalej len „Nariadenie Brusel IIa“).

15. Podľa Článku 3 ods. 1 Nariadenia Brusel IIa, vo veciach rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva majú právomoc súdy členského štátu

a) na ktorého území

- majú manželia obvyklý pobyt, alebo

- manželia mali naposledy obvyklý pobyt, pokiaľ tam jeden z manželov stále býva, alebo

- má odporca obvyklý pobyt, alebo

- v prípade spoločnej žiadosti, má niektorý z manželov obvyklý pobyt, alebo

- má navrhovateľ obvyklý pobyt, ak tam býval najmenej jeden rok bezprostredne pred podaním návrhu, alebo

- má navrhovateľ obvyklý pobyt, ak tam býval najmenej šesť mesiacov bezprostredne pred podaním návrhu a je buď štátnym príslušníkom tohto členského štátu alebo v prípade Veľkej Británie a Írska tam má „domicil“;

b) ktorého štátnymi príslušníkmi sú obaja manželia alebo v prípade Veľkej Británie a Írska, ak tam majú obaja manželia „domicil“.

16. Podľa článku 8 ods. 1 Nariadenia Brusel IIa, súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

17. Podľa Článku 17 Nariadenia Brusel IIa, ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej podľa tohto nariadenia nemá právomoc konať, a ktorá patrí podľa tohto nariadenia do právomoci súdu iného členského štátu, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

18. Odvolací súd uvádza, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza zo správne zisteného skutkového stavu veci, je výsledkom správneho právneho posúdenia veci a prvoinštančný súd neznemožnil navrhovateľovi uskutočňovať procesné práva. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnymi závermi súdu prvej inštancie i s argumentmi, ktorými tieto závery náležite vysvetlil v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

19. Vzhľadom na fakt, že v danej veci ide o konanie s cudzím prvkom, pričom tak Slovenská republika, ako i Poľská republika, boli ku dňu začatia konania členskými štátmi Európskej únie, súd prvej inštancie pri skúmaní svojej právomoci na konanie v zmysle § 2 ods. 1 CMP v spojení § 161 ods. 1, 2 CSP správne aplikoval Článok 3 ods. 1, Článok 8 ods. 1 a Článok 17 Nariadenia Brusel IIa. Jeho záver vyslovený v písomnom vyhotovení napadnutého uznesenia, ktorým zastavil konanie o návrhu navrhovateľa na rozvod manželstva a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, založený na nedostatku súdnej právomoci v zmysle citovaných ustanovení Nariadenia Brusel IIa, odvolací súd vyhodnotil ako správny.

20. Jednotlivé kritériá na určenie súdnej právomoci v tejto veci sa v zmysle Článku 3 Nariadenia Brusel IIa odvíjajú od obvyklého pobytu manželov. Dané kritériá právomoci majú alternatívny charakter, a teda medzi nimi neexistuje žiadna hierarchia ani stanovené poradie (rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 16.07.2009, č. C-168/08 vo veci Hadadi proti Hadadi). V prejednávanej veci je zrejmé, že nejde o spor, ktorý patrí do právomoci súdov Slovenskej republiky, keď absentuje splnenie ktoréhokoľvek kritéria založenia právomoci súdov Slovenskej republiky podľa Článku 3 ods. 1 Nariadenia Brusel IIa, v ktorom článku je uvádzaných sedem kritérií právomoci, kedy manželia môžu podať návrh na rozvod manželstva na súdoch členského štátu.

21. Zo znenia Nariadenia Brusel IIa v súvislosti s preskúmanou vecou vyplýva, že za rozhodujúce kritérium pre určenie právomoci súdov členských štátov vo veciach rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu sa považuje jednak obvyklý pobyt dieťaťa a jednak posúdenie, či došlo k oprávnenému presťahovaniu maloletého z jedného členského štátu do iného členského štátu, alebo jeho neoprávnenému premiestneniu alebo zadržiavaniu. Pojem obvyklý pobyt nevymedzujú právne predpisy Slovenskej republiky, medzinárodné zmluvy, dokonca ani samotné Nariadenie Brusel IIa. Obvyklý pobyt nemožno stotožňovať s pojmom trvalý pobyt, ani s pojmom bydlisko. Pojem obvyklý pobyt v zmysle Nariadenia Brusel IIa s poukazom na rozhodnutia Súdneho dvora EÚ sa má vykladať v tom zmysle, že tento pobyt zodpovedá miestu, ktoré odzrkadľuje istú mieru začlenenia maloletého dieťaťa do sociálneho a rodinného prostredia. Všeobecne sa ním chápe pobyt, kde sa maloletý reálne a fyzicky dlhodobo

nachádza a zdržiava, kde je centrum jeho záujmov. Súd pri posúdení otázky, či má osoba obvyklý pobyt na území určitého štátu, musí brať do úvahy všetky relevantné skutočnosti konkrétneho prípadu. V prípade maloletého dieťaťa zisťuje, kde sa zdržiava na základe dohody rodičov alebo iných rozhodných skutočností. Dočasné, či protiprávne opatrenie jedného z rodičov na pobyte dieťaťa bez ďalšieho nič nemenia. Pojem obvyklý pobyt dieťaťa vložil Súdny dvor EÚ vo svojom rozsudku vo veci Barbara Mercredi/Richard Chaffe. Z uvedeného rozhodnutia vyplýva, že samotné presťahovanie sa do iného štátu alebo premiestnenie maloletého bez súhlasu druhého rodiča, nezakladá samo o sebe automaticky obvyklý pobyt maloletého dieťaťa.

22. V predmetnej veci z obsahu spisu vyplýva, že manžel sa návrhom doručeným Okresnému súdu Trenčín dňa 18.03.2021, postúpeným Okresnému súdu Trnava dňa 08.12.2021 v spojení s doplnením návrhu zo dňa 30.06.2021 domáhal rozvodu manželstva a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Manžel je štátnym občanom Slovenskej republiky a manželka je štátnou občiankou Poľskej republiky. Maloletý sa narodil pred uzavretím ich manželstva dňa XX.XX.XXXX v Poľskej republike a od narodenia sa nepretržite zdržiaval s rodičmi v spoločnej domácnosti v Poľsku, kde otec maloletého kúpil byt, a to až do marca 2020, kedy byt predal. Otec sa potom zdržiaval s maloletým na území Slovenskej republiky do júna 2020 a následne sa vrátil s maloletým naspäť do spoločnej domácnosti do Poľskej republiky, kde sa rodina v júni 2020 presťahovala do prenajatého domu a v októbri 2020 si objednali modulový dom, z čoho je zrejme, že sa na území Slovenskej republiky zdržiavali len prechodne bez úmyslu vytvoriť trvalé sociálne a rodinné väzby na Slovensku. Z uvedeného vyplýva, že rodičia s maloletým v spoločnej domácnosti vytvárali niekoľko rokov rodinné zázemie s predpokladaným trvaním do budúcnosti. Po nezhodách medzi manželmi v januári 2021 navrhovateľ opustil spoločnú domácnosť v Poľsku a odvtedy sa zdržiava na Slovensku, pričom poukázal na to, že centrum jeho záujmov má na Slovensku, kde aj podniká. Z uvedeného vyplýva, že obvyklý pobyt tak navrhovateľa ako aj manželky bol bezprostredne pred podaním návrhu v tejto veci na území Poľskej republiky.

23. Pokiaľ ide o maloletého, tento býval a mal centrum záujmov v Poľsku a po odchode otca zo spoločnej domácnosti zostal v starostlivosti matky v Poľsku. Vo februári 2021, teda mesiac pred podaním návrhu na súd, otec premiestnil maloletého na územie Slovenskej republiky, a to bez súhlasu matky, pričom matka odviezla maloletého naspäť do Poľska v apríli 2021. K ďalšiemu premiestneniu maloletého na územie Slovenskej republiky zo strany otca bez dohody matky došlo v období od mája 2021 do augusta 2021, následne matka opätovne vzala maloletého do Poľskej republiky, kde v septembri nastúpil do základnej školy. Počnúc dňom 12.12.2021 sa maloletý opätovne nachádza na území Slovenskej republiky, keď otec vykonal úkony smerom k presunu maloletého na Slovensko, avšak bez súhlasu matky. Matka maloletého poukázala na to, že obvyklým pobytom maloletého je územie Poľskej republiky a zo strany otca došlo k neoprávnenému premiestneniu maloletého na územie Slovenska, nesúhlasí so zmenou obvyklého pobytu maloletého a jeho premiestnením na Slovensko a iniciovala na Okresnom súde Banská Bystrica konanie o nariadenie návratu maloletého do Poľska, vedené pod sp. zn. 38P/150/2021, v ktorej veci nebolo doposiaľ právoplatné, ani inak rozhodnuté. V Poľskej republike je tiež na základe jej návrhu vedené konanie vo veci úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému. Je potrebné zdôrazniť, že takéto krátkodobé premiestnenia maloletého na územie Slovenskej republiky zo strany otca v uvedených rozmedziach, bez vytvorenia bližších a trvalejších sociálnych a rodinných väzieb a bez dlhodobého pobytu s predpokladaným stabilným trvaním, nie je spôsobilé vyvolať zmenu obvyklého pobytu maloletého. Z porovnania trvania dĺžky pobytu maloletého v Poľsku a na Slovensku je zrejme, že maloletý sa v Poľsku od svojho narodenia zdržiaval dlhší čas a prevažnú časť svojho života, a teda tam mal vybudované stabilnejšie výchovné zázemie, keď otec a matka s maloletým do januára 2021 žili v spoločnej domácnosti, ako aj sociálne zázemie, keď v Poľsku navštevoval materskú školu, základnú školu a bola mu poskytnutá odborná pomoc v dôsledku jeho zdravotného stavu. Taktiež rodičia absolvovali v Poľsku sedenia u mediátora za účelom odstránenia nezhôd vo veciach starostlivosti o maloletého a úpravy styku. Bez ohľadu na skutočnosť, že otec vo februári 2021 zapísal maloletého do materskej školy na Slovensku a absolvoval s maloletým odborné psychologické a psychiatrické posedenia, je nepochybné, že v tom čase sa maloletý zdržiaval s otcom na Slovensku len prechodne a krátkodobo (a to len v dôsledku svojvoľného premiestnenia zo strany otca), preto maloletý nemohol byť plne zaradený do sociálneho a rodinného života na Slovensku, keď si dlhodobo nevytváral sociálne väzby a následne bol maloletý prevezený matkou naspäť do Poľska. Otec v konaní nepredložil žiadny relevantný dôkaz o udelení súhlasu matky s premiestnením dieťaťa na územie Slovenskej republiky. Predmetné svojvoľné premiestnenie maloletého na územie Slovenskej republiky zo strany otca nie je spôsobilé zmeniť dlhodobo vytvorený obvyklý pobyt maloletého v Poľsku a jeho sociálno-rodinné

zázemie a väzby. Na základe uvedeného teda nemožno ustáliť, že by došlo k zmene obvyklého pobytu dieťaťa len na základe jeho terajšieho pobytu na území Slovenskej republiky, zapísaním dieťaťa do základnej školy, či evidenciou u príslušného ošetrujúceho lekára.

24. Za daných okolností nemal žiaden právny význam evidovaný trvalý pobyt navrhovateľa i maloletého na adrese P. XXX, O. O., nakoľko tento je len administratívnou evidenciou negarantujúcou reálne miesto zdržiavania sa evidovaných osôb. Manžel je síce štátnym príslušníkom Slovenskej republiky, ale jeho obvyklý pobyt nebol na území Slovenskej republiky najmenej šesť mesiacov bezprostredne pred podaním návrhu dňa 18.03.2021, keďže na Slovensku býva od januára 2021. Pokiaľ ide o obvyklý pobyt manželky, odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že tento je na území Poľskej republiky, čo účastníci ani nespochybovali.

25. Nedôvodná bola aj odvolacia námietka týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia uznesenia súdu prvej inštancie. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu a napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP, a nedošlo k žiadnemu porušeniu práva navrhovateľa na spravodlivý proces. Odvolací súd zdôrazňuje, že postup súdu prvej inštancie bol správny, keď prednostne aplikoval pri rozhodovaní vo vzťahu k právomoci slovenského súdu na konanie právo Európskej únie, t.j. Nariadenie Brusel IIa (Článok 3 ods. 1, Článok 8 ods. 1 a Článok 17).

26. Ustanovenie § 100 CMP upravuje obligatórne spojenie konania o rozvod manželstva s konaním o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom z ich manželstva na čas po rozvode. Vzhľadom na uvedené je súd povinný rozhodnutím, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, vždy upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode (vychádza z ust. § 24a § 25 Zákona o rodine). Keďže v tomto prípade súd nemá právomoc na konanie vo veci rozvodu manželstva, nemá ani právomoc na konanie vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, nakoľko toto konanie prebieha len z dôvodu jeho spojenia s konaním o rozvod a od neho závisí. Okrem toho má odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie za to, že maloletý má obvyklý pobyt v Poľsku, a to z dôvodov uvedených vyššie, preto súd nemá právomoc ani na konanie vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému T. J..

27. Vzhľadom na obligatórne spojenie týchto konaní, súd prvej inštancie postupoval správne, keď v danom prípade konanie zastavil z dôvodu, že súdy Slovenskej republiky nemajú právomoc na konanie o návrhu na rozvod manželstva navrhovateľa a manželky, ani vo veci spojeného konania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností.

28. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne, preto ho podľa ust. § 387 ods. 2 CSP potvrdil v celom rozsahu, teda tak v časti výslovne napadnutej navrhovateľom ako aj v závislých výrokoch o trovách konania. Zároveň rozhodol o trovách odvolacieho konania za použitia ust. § 52 CMP v spojení s § 58 CMP a ust. § 396 ods. 1 CSP.

29. Senát krajského súdu uvedené rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).